

Styresak

Går til: Styremedlemmer
Selskap: Helse Vest RHF
Styremøte: 26.06.2002
Styresak nr: 069/02 O
Dato skrevet: 10.06.02 Saksbehandler: Ingvill Skogseth
Vedrørende: Ventelister pr. 30.04.2002

Bakgrunn

Styret for Helse Vest RHF behandlet i møte den 27.05.02 som sak 16/02; *Fokus på ventetider – konkrete tiltak i 2002.*

Reduksjon av ventetider til et akseptabelt nivå og fjerning av unødige helsekøer er et overordnet mål for Helse Vest RHF.

I denne saken orienteres det om utvikling i ventetider i første tertial 2002.

Kommentarer

Ventetider i Helse Vest

Per 30.04.2002 er den gjennomsnittlige ventetiden for samtlige ordinært avviklede 85 dager. Dette er en gledelig reduksjon på 11 dager (10,7 %) siden forrige tertial og en nedgang på 16 dager (15,6 %) fra samme periode i fjor. Innen fagområdet psykisk helsevern var ventetiden i gjennomsnitt 66 dager, en økning fra 57 dager i forrige periode.

Gjennomsnittlig ventetid for ventende per 30.04.02 er 215 dager. (Dette er henvisninger mottatt på sykehuset, men som ikke er avviklet innen 30.04.02). Dette er en nedgang på 3 dager (1,3 %) siden forrige tertial og en nedgang på 48 dager (18,3 %) fra samme periode i fjor.

Det var 59558 nyhenviste i 1. tertial 2002. Dette er en reduksjon på 4,3 % sammenlignet med forrige tertial og en reduksjon på 4,7 % i forhold til samme tertial i fjor. I Helseregion Vest er det en rimelig balanse mellom behandlingsskapasitet (ordinært avviklet) og nyhenvisninger.

Over 70 % av dem som ble behandlet fra venteliste i 1. tertial 2002 fikk behandling innen 6 måneder. 14 % hadde ventet i over ett år.

Det er grunn til å anta at den positive utviklingen skyldes summen av de tiltakene som er iverksatt i løpet av våren i år for å redusere ventetider. Det er verd å merke seg at reduksjonen kommer på tross av sykepleierstreiken i vår.

Ventetider for ventende i Helse Vest

	<1 mnd	1-3 mnd	3-6 mnd	6-12 mnd	1-4 år	>4 år	Totalt
Somatikk	10104	11758	8037	5955	5036	967	41857
Psykatri	526	585	375	206	113	76	1882
Alle fagområder	10693	12392	8453	6185	5172	1064	43959

Som tabellen viser var det per 30.04.02 totalt 43959 ventende (alle fagområder) i Helse Vest. Av disse hadde 5172 ventet 1-4 år og 1064 hadde ventet i mer enn 4 år.

Det var forventet en større nedgang i antall langtidsventende etter at helseforetakene i Helse Vest ble bedt om å tilskrive alle pasienter som hadde ventet mer enn ett år for å få avklart om henvisningen fortsatt var aktuell. I denne gruppen er det en nedgang på 485 pasienter fra forrige tertial.

Gjennomsnittlig ventetid for ordinært avviklede somatiske pasienter (eksklusiv ubestemte fagområder) per foretak

	Gjnsn.v.tid avviklet	Ant. ventende 1-4 år	Ant. ventende > 4 år
Helse Bergen HF	97	1754	713
Helse Fonna HF	69	676	3
Helse Førde HF	58	263	36
Helse Stavanger	97	2122	209
Private (HSR, HDS)	135	243	24
Helse Vest RHF	86	5036	967

Som det fremgår av oversikten er det relativt stor variasjon i gjennomsnittlig ventetid i helseforetakene. Helse Bergen og Helse Stavanger ligger høyest med 97 dager. Helse Førde har 58 dager. Gjennomsnittlig ventetid for ordinært avviklede somatiske pasienter var på landsbasis 88 dager.

De private somatiske sykehusene Haugesund Sanitetsforening Revmatismesykehus (HSR) har 95 dager og Haraldsplass Diakonale Sykehus (HDS) har 174 dager.

Mange mener at henviste pasienter bør få et tilbud innen 3 til 6 måneder. Svært få mener at pasienter bør vente over 1 år, selv om det i og for seg ikke er farlig eller problematisk om ventetiden blir lengre. Det bør diskuteres om et sykehus eller helseforetak i realiteten har et behandlingstilbud til en pasientgruppe dersom nyhenviste ikke gis et tilbud innen 1 år.

Det er i hovedsak 3 årsaker til at pasienter blir stående svært lenge på venteliste ved sykehusene:

1. Manglende behandlingstilbud
2. Pasienten ønsker behandlingen utsatt
3. Manglende sanering/rydding av ventelisten

Manglende behandlingstilbud som skyldes for liten kapasitet er i svært stor grad knyttet til pasientgrupper som er uprioritert og hvor det ikke er uforsvarlig at de venter lenge. Eksempel på dette er fjerning av mandler for voksne (ØNH), øyeløkkoperasjoner (Øye), åreknuteoperasjoner (Karkirurgi), meniskoperasjoner (Ortopedi) og brystreduksjoner (Plastikk-kirurgi).

Helse Vest RHF har for å øke behandlingsskapasiteten inngått avtale med flere privatpraktiserende spesialister og private klinikker. Det forventes en markert nedgang i ventetider i tiden fremover innen disse fagområdene.

Pasienten ønsker behandling utsatt eller det kan være medisinske årsaker til at behandlingen utsettes. Dette er langtidsventende som venter av andre årsaker enn manglende tilbud, men som skal stå på sykehusenes ventelister. De tall som presenteres bør gjenspeile unødig venting. Mye tyder på at rutinene for merking i pasientsystemet fungerer for dårlig og må forbedres.

Manglende sanering/rydding av ventelistene er trolig årsak til en god del av de langtidsventende ved noen sykehus. Dersom sykehuset ikke følger opp pasienter som har stått lenge på venteliste kan omfanget av nyhenviste som ikke lenger er reelle bli stort. Mye tyder på at det er ryddet i ventelistene ved noen sykehus, men det er fortsatt et stykke frem til en kan være sikker på at langtidsventende er et uttrykk for manglende tilbud fra sykehusenes side.

Tiltak i forhold til reduksjon av ventetider

Følgende konkrete tiltak er iverksatt i forhold til reduksjon av ventetider i Helse Vest RHF.

- Helse Vest RHF har etablert svartjeneste for fritt sykehusvalg. Pasienter, pårørende og helsepersonell kan få mer informasjon om fritt sykehusvalg og ventetider ved å ringe grønt nummer 800 41 004. Helse Vest har lagt denne tjenesten til Helse Førde med arbeidssted Lærdal sjukehus. Det er sendt ut en pressemelding om stillingen og en annonse som beskriver tilbudet Pasientrettelær i Helse Vest.
- Helse Vest RHF har inngått avtaler vedrørende dagkirurgisk behandling hos en rekke privatpraktiserende avtalespesialister utenfor offentlig godkjente sykehus. HFene er informert og det skal annonseres om hvordan pasienter skal gå frem i forhold til dette tilbudet.
- Helse Vest RHF har inngått avtaler med flere private sykehus/klinikker (off. godkjente som gir ISF-refusjon). HFene er informert om dette som et supplerende tilbud og om hvordan de skal legge til rette for at pasienter med utsikt til lang ventetid kan få tilbud ved private klinikker. Det forberedes annonse som informerer om dette som et nytt tilbud.

I de tilfellene da de privatpraktiserende avtalespesialistene, private klinikker/sykehus har kortere ventetid enn helseforetakene/sykehuset har et av formålene med ordningen vært å la pasientene få nytte av dette. Henvisning av pasienter til private utøvere skal skje fra sykehus i Helse Vest. Det forutsettes at private utøvere informerer aktuelle sykehus om hvilke diagnoser som kan henvises fra sykehus til utøver.

- Helse Vest RHF vil i samarbeid med Rikstrygdeverket (RTV) avklare hvordan større grupper innefor fagområder med lang ventetid kan gis et tilbud i utlandet. Dette krever samarbeid med helseforetakene og vil bli organisert som ”pasientbroprosjekt”. Det er etablert nødvendig kontakt med RTV.

Behandling i utlandet (Prosjekt Kjøp av helsetjenester i utlandet)

	2001	2002 Pr. 01.06
Sogn og Fjordane	13	4
Hordaland	481	136
Rogaland	143	40
Totalt	637	180

I 2001 fikk 637 pasienter fra Helse Vest behandling i utlandet inn under den såkalte ”Utenlandsmilliarden”. Per 01.06.2002 har 180 pasienter fra Helse Vest fått behandling i utlandet.

Oppfølging

Helse Vest RHF har mottatt flere henvendelser fra pasienter som opplever at sykehusene er lite imøtekomende når det gjelder å få søknaden om behandling videreformidlet til privatpraktiserende spesialister eller private klinikker. Likeledes har de private utøverne som Helse Vest har inngått avtale med opplevd til dels store problemer i forhold til samarbeid med sykehusene. Sykehusene har så langt, med få unntak, ikke gjort nok for at pasienter på venteliste skal få nytte av det nye tilbudet og at ventetidene ved sykehusene innen de aktuelle fagområdene kan reduseres. Det er også tilbakemeldinger som tyder på at informasjonen fra Helse Vest RHF om disse avtalene ikke har kommet frem til avdelingsnivå i sykehusene.

Pasientene har krav på informasjon om de mulighetene som nå foreligger i forhold til fritt sykehusvalg, behandling i utlandet og behandling hos privatpraktiserende spesialister eller ved private klinikker. Helse Vest RHF vil nå iverksette nødvendige tiltak overfor HF'ene for å se til at alle tiltakene blir fulgt opp på en tilfredsstillende måte i det enkelte helseforetak.

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering.